

Izjava.

Podpisani izjavljam, da odstopam od kandidature v kraških kmečkih občinah na korist svojemu bratu Alojziju, katerega kandidaturo v omenjeni skupini najtopleje priporočam.

KOMEN, 4. oktobra 1909.

Josip Štrekelj.

Gospod Josip Štrekelj,

učitelj in posestnik v Komnu, se je odpovedal v današnji »Izjavi« kandidaturi v kmečki volilni skupini, in sicer na korist svojemu bratu, Alojziju, državnemu poslancu, katerega kandidaturo v omenjeni skupini proglašamo danes.

Kakor znano, je bilo določeno, da se kandidira vse lanske kandidate. Torej bi prišel v poštev v kmečkih občinah na Krasu g. Josip Štrekelj. Ker pa Alojzij Štrekelj vsled znane nepravilnosti pri določitvi absolutne večine v splošni kuriji ni bil izvoljen, je storil njegov brat hvale vreden korak, da je odstopil svojemu bratu na ljubo od kandidature. Alojzij Štrekelj je kot izboren kmečki poslanec neobhodno potreben v goriškem deželnem zboru, — zato, Kraševci volite ga!

DOPISI.

Iz bovškega okraja.

Fantalin z Bovškega. — Čujte, čujte, Žagarji, kaj porečete, če bodele čitali zadnjo št. »Primorskega lista«, v kojem omenja več drugih in zraven še fantalina, kateri kakor pravi, da je na to delal, da je žaga enoglasno napredno volila.

Skoraj bi rekel sramota, da greste fantalinu tako na limanice, sicer pa razsodite sami, če je res fantalin to podpiral. Torej, ljubi Žagarji, prosim Vas, volite po svojem prepričanju, da ne bode fantalin prvi na krmilu. Da je fantalin napredno volil, to je res. Kar zadene učenosti v službi je iste popolnoma več in ima tudi nadsto in sto dokazov na žagi, v Logu in na Srpenci, da je fantalinček zelo vslužen in ne zahteva za to niti vinarja.

Ložani, prosim Vas, če trpi kdo krivico, prihitite k meni in plačal Vam bodem.

Kar zadene podivjanosti, je dopisnik »Primorskega lista« bolj »napreden«, ker se je že večkrat kot takega pokazal.

Žal mi je da moram reči, dopisnik »Primorskega lista« je zelo eleganten gospod in obenem nesramen lažnik.

Pač pa ni fantalin tako surov in neusmiljen in rad priznane napade z barabo, mogoče, da se še spomni, ker, kakor znano, stanejo take besede po 200 kronic. Vlogo barabe ni fantalinček še igral, ker je skoraj abstinent, mogoče pa jo je igral kdo drugi.

Dopisnika »Primorskega lista« se prosi, da naj miruje, ker mir mi je najbolj všeč, ker krivice mu moja oseba ne dela. — Če pa noče, naj si pa pripiše posledice samemu sebi.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala. — 4. X. 1909. — Kar dve nedelji zaporedoma nas je kratkočasil naš Grbec v cerkvi z opicami. Slednjo nedeljo nam je skoraj dobesedno povedal zadnji dopis v »Soči« in se nekam opravičeval, kakor stare ženice, katere hitro zaničajo to, kar ravnokar rečejo. — Le naprej s takimi zabavami v cerkvi! Stari možaki naši in tudi pristaši klerikalne stranke strogo obsojajo tako početje v božjem hramu. — Če so vam opice res pri srcu, o katerih se je dve slednji nedelji zaporedoma v cerkvi govorilo, hočemo tudi mi odslej — ako ne odnehate — opisati nekaj sličic o opici, o kateri se je pisalo v zadnjem dopisu v »Soči.« Podpisati se hočemo tudi na pole v namen, da se odstranite iz Kala.

Neki klerikalec je hotel potisniti pri prvotnih volitvah v volilno posodo kar

dve glasovnici hkrati, da bi bilo več klerikalnih glasov nego volilcev. — Za ta čin se bo še moral zagovarjati na primerenem mestu.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca septembra t. l. sledeči promet i. d. l. Prejemki: 1. redni a.) Prispjevki podružnic 2.734 K 90 v, b.) Prispjevki iz nabiralnikov 1.353 K 94 v, c.) razna darila, izkupila za narodni kolek, rač. listke i. t. d. skupaj 2'314,5 K, skupaj 6.408 K 38 v. — 2. izredni. Prispjevki za Ciril-Metodov obrambni sklad 5.042,63 K. Skupaj 11.451 K 01 v. — II. Izdatki: 1. redni 10.528 K 08 v, 2. izredni za čas od 1. inkl. 28. septembra t. l. za Ciril-Metodov sklad prejeti in plodonosno naloženi prispjevki 4.517,63 K. Skupaj 15.045'71 K. Torej meseca septembra t. l. primanjkljaj 3594 K 70 v katerega se je pokril iz prebitkov prejšnjih mesecev.

Na zabavnem večeru, kateri se je priredil v soboto zvečer v št. Andrežu v slovo odhajajočim mladeničem »Sokolom« se je nabralo za našo šolsko podružnico »Sv. Cirila in Metoda« K 15'48.

Domače vesti.

Usposobljenostne preizkušnje za občne ljudske in meščanske šole v jesenskem terminu se prično pri c. kr. izpraševalni komisiji v Gorici dne 8. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. Dotične prošnje za pri-pust se imajo predložiti predpisanim potom do 20. oktobra t. l. Ravnateljstvo c. kr. izpraš. kom. za občne ljudske in mešč. šole.

Poročil se je g. Fran Rozman, veletržec v Trstu, z gospico Miro Pizon, učiteljico v Škedenju. Vse najbolje!

Gospod profesor dr. K. Ozvald v Gorici je dobil za šolsko leto 1909/10 dopust v svrhu študij na polju pedagoške psi-hologije v inozemstvu.

Pravni učiteljem na državni realki v Gorici je imenovan dr. I. Gregorin, su-pient na državni realki v IX. okraju na Dunaju.

»Pevsko in glasbeno društvo« v Gorici bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 16. oktobra 1909. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Ivana z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. Poročilo odbora a) poročilo tajnika, b) blagajnika, 3. Poročilo preglednikov računov in odobritev računov preteklega leta, 4. Pro-račun za leto 1909/10, 5. Volitev a) pred-sednika, b) 13 odbornikov c) 3 namestni-kov, 6) Določitev letnega prispjevka za učila, 7. Slučajnosti. Odbor še posebno va-bi stariše učencev, da se kot redni dru-štveniki v obilnem številu udeleže občne-ga zbora. Odbor Pevskega in glasbenega društva.

Nadškof in knez je posegel v volilno borbo z okrožnico z dne 21. sept. Najprvo je ukazal duhovnikom odrediti čas maše in pridige tako, da morajo volilci neovirani na volišče, potem pa je nakuril duhovnike za volilno borbo. — Po cerkvah od takrat naprej grmi, nesramno se žali in blati napredne moče, laže in obrekuje, grozno je, kako se zlorablja vera in cerkev v politične namene. — Pa pride dan plačila za nesramne izkoriščevalce cerkve v posvetne namene, hud bo ta dan, ali plačilo dobijo po zaslužnju. — Potem izgine iz našega ljudstva — smrad iz pekla!

V Kanalu je naznanil v nedeljo dekan Berlot, da jutri v sredo se bo obhajala slovesnost zmage, da bo pel Te Deum ter izpostavil Najsvetejše. — Dekan Berlot bi menda rad še avanziral!

Sklad za obmejne Slovence mora biti v nevarnosti, da se izprazni. V Ljubljani namreč sedaj delajo za obmejne Slovence, kakor ne kmalu kedaj. Za obmejne Slovence na Goriškem je treba sedaj volilnih podpor. Tako podpiranje, to je pač delo za obmejne Slovence! In sklad je tu vendar za obmejne Slovence. Torej romajte tisočaki iz sklada tje med obmejne Slovence pod Sveto goro — pravijo v Ljubljani in sklad se prazni, tisočaki pa romajo v Gorico. Ti tisočaki, razdrobljeni v dvajsetake in desetake, predstavljajo za-

vedno krščansko ljudstvo na Goriškem. Ti tisočaki iztisnjeni z ljudstva, imajo pričarati temo nad goriško deželo, tisto tako zaželjeno temo, v kateri znajo sinovi teme tako izborni slepariti naše ljudstvo. Cvenk je katoliško prepričanje, kronice v žepu zapeljancev plačilo za oddane glasovnice za svete kandidate krščanske stranke, za katere se toliko peha tudi on, naš milostljivi nadškof in knez. — Sklad je tu v škodo obmejnim Slovincem, ker se dela za nesposobne ljudi, za ljudi, na katere gledajo Lah s pomilovanjem pa z veseljem v srcu, češ, te bomo še le navijali. Klerikalni Slovenci res izborni delajo za procvit laštva na Goriškem. Klerikalna stranka dela v korist Lakom, za Slovence je skrajno škodljiva in nevarna, ker je vedno le Stranka Ljudskih Sleparjev.

Volilci! Ne volite kandidatov one stranke, ki se imenuje Slov. ljudska stranka, kajti ta stranka je najbolj pogubna za Slovenstvo! Prodala je koroške Slovence! Dala je Nemcem nepotrebnemu nemško gimnazijo v Ljubljani! Dobiva od Slovencev sovražne »Kranjske hranilnice« denar, da tako tudi ona pomaga uničevati Slovence! Slovenske žrtve 20. septembra je zasmehovala in se iz njih norčevala in v zveziz nemškovladokranjsko onemogočila slavje narodnega praznika!! **Uničiti hoče** našo prepotrebno narodno družbo sv. Cirila in Metoda!! Zakrivila je še nebroj krivic napram slovenskemu narodu s svojo pogubno, koristolovsko in protislovensko politiko! Volite naše kandidate!

V št. Andrežu so se poslavljali v soboto od fantov, ki gredo v vojake, v poštene družbi. Klerikalcem to ni bilo všeč, zato so si hudobci izmislili hitro ter raznašali drugi dan po vasi, da je ona družba žalila Mater Božjo, da so peli litanije ter se norčevali itd. Posebno mežnar je raznašal tako vest po vasi. — Lažniki dobijo potrebno lekcijo na pristojnem mestu.

Prijet klerikalni podkupovalec. — V Renčah so na lep način speljali na led klerikalnega agitatorja A. — Nekdo ga je poprašal tako-le zaupno, po čim plačujejo glasove. Rekel je, da po 20 K. Potem mu je rekel oni volilec, da bo volil klerikalno, na kar mu je A. hitro stisnil v roko 10 K, češ, da drugo pa še dobi. Volilec je pa na to pričam pokazal krone in vso reč so naznanili orožništvu.

Torej glasovi za klerikalce po 20 K! Dragi so! Presneto bodo stale volitve klerikalce!

50.000 K bo premalo! — Rekli smo svoj čas, da imajo klerikalci na razpolago 50.000 K denarja za volitve. Klerikalni agitatorji imajo polne žepe denarja ter dajejo po 20 K za glas. Plačujejo za vino pa podkupujejo, da je grdo. Potrosili so že tisočake in tisočake; če bodo pa tako trosili naprej, bo premalo 50.000 K. Iz Ljubljane bodo morali priti novi tisočaki, da bodo agitatorjem potem kazali znova kupe bankovcev, češ, le delajte, vse to je za volitve.

Turnov terorizem. — Poročajo nam, da je pisal dr. Tuma nekaterim soc. demokratom po deželi pisma, da ne smejo na noben način iti volit za naše kandidate, ako bi se kdo protivil njegovemu ukazu, naj se mu ga hitro ovadi, da mu prešteje kosti ter ga vrže iz svoje organizacije. — On, ki je jurist, pozna najbrže tudi zakon v varstvo volilne svobode. Naj ga čita, bo videl, kako kazni zasluži za svoj pritisk. — Turnov terorizem v soc. demokratični strani je velikanski; no, kdor ga pozna, se ne čudi. Pa vendar rad govori ta mož o terorizmu drugih, najraje o takih, pri katerih bi iskal razsoden človek zaman terorizma.

Obsojena laška izzivača. — Poročali smo, kako se dne 13. pr. m. napadli laški izzivači v Gorici voz slovenskih mladeničev blizu mestnega vrta, jih pograbil ter jim raztrgali na vozu ležečo slov. zastavo. Dva izmed teh izzivačev sta bila kaznovana vsak na 70 K globe, oziroma 7 dni zapor, za raztrgano slovensko zastavo morata plačati 8 K. Obsojena laška izzivača sta I. Beltram in Ugo Delmestri.

O »tolminskem rdečkarju« nam poročajo, da se peha za — klerikalce! Lepo delo! Vsa čast!

Slovenci v Gorici se danes tudi udeležujejo volitev. Volijo deloma za laške klerikalce, deloma za liberalce. Slov. klerikalci volijo laške liberalce. Pravijo, da je Luka Dugar živo agitiral za Bombiga! Živela zveza Pajer-Gregorčič!!

Volilci v kmečki volilni skupini! v nedeljo vsi na volišče volit naše kandidate!

»Sokol« v Kobaridu. — Namestništvo je vzelo na znanje pravila društva: Telo-vadno društvo Sokol v Kobaridu.

Deželni šolski nadzornik dr. Kauer je govoril na shodu nemških filologov v Gradcu, in sicer o primorskih srednjih šolah. Rekel je: »Na Primorskem so šole z nemškim učnim jezikom brez nemških učencev. Teh je samo 10%, drugi so Lah, Slovenci, Hrvatje. Človek bi mislil, da so ti hvaležni, ker z nemškim učnim jezikom dobijo nemško izobrazbo. Ali s politične strani se hujska z lepaki, članki pa pozivljejo ljudstvo, da naj ne pošilja otrok v nemške šole. Kljub temu je ljudstvo v nasprotju s politiki in vsako leto se odvijajo paralelke...«

Pa je moder ta Kauer! Hvaležni naj bi bili za nemške šole in nemško izobrazbo! Srednja šola nima namena, širiti nemško izobrazbo, ampak splošno! Če se odpirajo paralelke, se godi radi tega, ker nimamo narodnih šol; če bi jih imeli, bi bili nemški srednješolski zavodi prazni in »kunšnega« Kauerja bi ne bilo nič potreba v deželi! —

V Vrtojbi se godijo čudne reči. Poročajo nam o raznih »agitatorjih« naravnost neverjetnosti. Vse naše lepake so odstranili klerikalni podkupljenci!

Časniška rasa. V časopisu češkega žel. uradništva čitamo: Nemški dnevnik so se pomirili in sprijaznili z dejstvom, da je dobil mesto podravatelja v tržaškem ravnateljstvu Slovan. Gotovo bi še danes brcali in kričali na vse pretege o »krivici«, ki se je Nemcem baje zgodila s tem imenovanjem, da ni nekdo zanesel v časopisje nalašč izmišljene vesti, dr. Auredniček je samo »mimogrede« v Trstu — za par mesecev, toliko da se nauči ravnateljskih poslov, potem pa pride takoj za ravnatelja v Plzen. Gospodje od Volks-rata so kar besneli, protestirali proti temu imenovanju za Plzen in mejtem pozabili, da so bili začetkoma tudi proti imenovanju za Trst. Imeli so seveda uspeh — dobili so zagotovilo, da g. Auredniček ne pride v Plzen, kar je za to mesto — premlad, oz. je starejših uradnikov cela vrsta za to mesto. Gospodje so bili zadovoljni, da ne pride v Plzen — mi pa tudi. Bila je krasna rasa, ki ni zgrešila svojega smotra — odvrniti pozornost od dejstva, da je dr. Auredniček imenovan zaenkrat — šele za podravatelja v Trstu. Značilno pa je vsekakor, s kakimi »kunštni« mora vlada delati, če je že primorana dati včasih tudi kateremu slovanskemu uradniku boljše mesto.

Aretirali so v Biljah nekega P., klerikalnega agitatorja iz Orehovalj, ker je ponujal denar baje 5 K za neki glas.

Kraševci!

Volilci v kmečkih občinah na Krasu! Volite v nedeljo za poslance dva vrla moža iz svoje srede.

Ta dva sta:

Dr. Gustav Gregorin,

odvetnik v Trstu,

in

Alozij Štrekelj,

državni poslanec in posestnik v Komnu.

Oba sta kraška sinova, unela za napredek našega kršnega Krasa!

Torej izvolite ju v nedeljo v deželni zbor!

Hotel »Union« v Ljubljani je klerikalno podjetje. Klerikalec se vedno hrupijo kako da koristijo kmetu, kako mu pomagajo razpečavati pridelek. Lani je bilo v naši deželi polno vina in ga je še, ali klerikalni hotel »Union«, kakor se nam zatrjuje, zalaga z vinom znana nemška tvrda iz Gradca; iz naše dežele pa da ni niti kapljice vina v kletih Unionovih. — Tu jih vidite kmetijske prijatelje v pravi lači.

Volilci v goriški okolici

Volite v nedeljo danes proglašene kandidate:

Fran Obljubek,
župan v Rojskem.

Anton Klančič,
župan v Podgori.

Peter Medvešček,
nadučitelj v Sv. Križu.

Volite te in Vaši interesi bodo zastopani dobro v deželni zboru.

Ožja volitev.

Brzjavke do 3¹/₂ popoldne.

Ajdovščina: Dr. Franko 165, Kriznič 165; Fon 15, Manfreda 15. (26. sept. naši 147, klerikalec 22.)

Ročinj: Dr. Franko 100, Kriznič 103, Fon 52, Manfreda 50. (26. sept. naši 93, kl. 40.)

Gojače: Dr. Franko 44, Kriznič 44, Fon 51, Manfreda 51. (Dne 26. sept. naši 44, kler. 38.)

St. Andrež: Dr. Franko 82, Kriznič 82; Fon 148, Manfreda 148. (26. sept. 69 naši, kler. 120.)

Ozeljan: Dr. Franko 190, Kriznič 190, Fon 16, Manfreda 16. (26. sept. naši 186, kler. 23.)

Prvačina: Dr. Franko 147, Kriznič 147, Fon 103, Manfreda 103. (26. sept. 155, kler. 98.)

Kobarid: Dr. Franko 154, Kriznič 154, Fon 36, Manfreda 36. (26. sept. naši 146, kler. 37.)

St. Peter: Dr. Franko 131, Kriznič 132, Fon 174, Manfreda 175. (26. sept. naši 148, kler. 160.)

Miren: Dr. Franko 112, Kriznič 111, Fon 192, Manfreda 193. (26. sept. naši 105, kler. 186.)

Mavhinje: Dr. Franko 92, Kriznič 92, Fon 20, Manfreda 20. (26. sept. naši 108, kler. 9.)

Vrtojba: Dr. Franko 218, Kriznič 218, Fon 158, Manfreda 158. (26. sept. naši 174, kler. 127.)

Kred: Dr. Franko 57, Kriznič 57, Fon 77, Manfreda 77. (26. sept. naši 46, kler. 73.)

Idrsko: Dr. Franko 13, Kriznič 4, Fon 72, Manfreda 87. (26. sept. naši 18, kler. 66.)

Trnovo (Kob.): Dr. Franko 16, Kriznič 16, Fon 38, Manfreda 38. (26. sept. naši 17, kler. 28.)

Opatjeselo: Dr. Franko 108, Kriznič 108, Fon 156, Manfreda 156. (26. sept. naši 98, kler. 124.)

Nabrežina: Dr. Franko 79, Kriznič 79, Fon 42, Manfreda 42. (26. sept. naši 69, kler. 30.)

Deskle: Dr. Franko 65, Kriznič 69, Fon 85, Manfreda 90. (26. sept. naši 74, kler. 84.)

Bljce: Dr. Franko 138, Kriznič 138, Fon 134, Manfreda 134. (26. sept. naši 136, kler. 132.)

Dornberg: Dr. Franko 136, Kriznič 136, Fon 276, Manfreda 276. (26. sept. naši 143, kler. 252.)

Sedlo: Dr. Franko 27, Kriznič 25, Fon 50, Manfreda 53. (26. sept. naši 24, kler. 46.)

Breginj: Dr. Franko 73, Kriznič 73, Fon 58, Manfreda 58. (26. sept. naši 58, kler. 63.)

Livek: Dr. Franko 52, Kriznič 53, Fon 33, Manfreda 34. (26. sept. naši 57, kler. 36.)

Bovec: Dr. Franko 121, Kriznič 118, Fon 105, Manfreda 102. (26. sept. naši 145, kler. 82.)

Črniče: Dr. Franko 134, Kriznič 134, Fon 202, Manfreda 203. (26. sept. naši 154, kler. 185.)

Ponikve: Dr. Franko 63, Kriznič 62, Fon 151, Manfreda 152. (26. sept. naši 57, kler. 125.)

Cerkno: Dr. Franko 351, Kriznič 351, Fon 629, Manfreda 629.

Trgovsko-obrtne in gospedarske vesti.

Sadna razstava v Sv. Luciji. — Sadna razstava je bila otvorjena v nedeljo dop. K otvoritvi je prišlo mnogo gostov, zlasti iz Gorice, med njimi okrajni glavar goriški in tolminski. Razstava je prirejena ukusno, razstavljeno sadje je lepo, zato je napravila razstava najugodnejši utis na vse navzoče. Sadje je s Tolminskega, Cerkljanskega, Bovškega, Kobariškega in Kanalskega, v prvi vrsti jabolka in hruške; vidi pa se tudi breskve, grozdje, orehe, lešnike. Nadejati se je, da bo koristila razstava kmetovalcem v gorah v obilni meri. Razstava bo trajala do 17. oktobra.

Rusinske zadruge. — V deželni revizijski zvezi v Galiciji je bilo koncem 1. 1908. včlanjenih 227 rusinskih zadrug, med temi 86 rajfajzenovk in 79 posojilnic po Sulce-Delič-evem ustroju. Zadrugnikov je v teh zadrugah 88.842. Nekaj števil iz bilance vseh zadrug skupaj: Deleži: 2.936.486/51 K. Rezervni zakladi: 670.547/23 K. Hranilne vloge: 16.839.568/45 K. Čisti dobički: 263.889/28 K. Nadalje je bilo priklopljenih zadrugnemu uradu galicijskega deželnega odbora koncem 1907. 1. 184 rusinskih rajfajzenovk, okroglo 35.000 zadrugnikov. V raznih drugih galicijskih zadrugnih organizacijah je razum tega še okroglo 180.000 Rusinov. — V Bukovini obstoji rusinska zadruga zveza »Selanska kasa«, ki ima 161 rajfajzenovk in 6 drugih zadrug. — V Ukrajini (Južna Rusija) je bilo začetkom 1909. 1. 1236 konzumnih, 1074 denarnih in 153 raznih drugih kmetijskih zadrug z okroglo 350.000 zadrugnikov.

»Zadr.«

Kmetijsko zadrugništvo v Nemčiji. — Dne 1. septembra 1909 je bilo v Nemčiji: 15.185 denarnih, 2.196 nakupnih in prodajnih, 3.116 mlekarških, 175 za prodajo svežega mleka, 2.403 raznih drugih, skupaj torej 23.075 zadrug. Zadrugnikov je okroglo 2 milijona.

Nekaj števil o begu v Ameriko. — Gotovo ni brez pomena, ako si tudi slovenski zadrugar o priliki pogleda številke statistike o izseljevanju v Ameriko. Saj je to izseljevanje le nujna posledica žalostnega gospodarskega položaja, katerega hooče baš zadrugništvo v okoli priti. Letos se vrši izseljevanje iz Avstro-Ogrske — kakor kaže statistika — v veliko večji meri kakor lani, vendar ne v toliki meri kakor 1. 1907. Hamburška statistika kaže za prvo polletje zadnjih treh let sledečo statistiko: 1. 1909 155.449 izseljencev, 1. 1908 55.282 izseljencev, 1. 1907 242.282 izseljencev. Tekom julija se je odpeljalo iz Trsta zavsem 1607 oseb. Večina jih je šla v Severno Ameriko (1176 oseb), manjši del (krog 431) pa se je napotil v žitorodne kraje ob reki La Plata v južni Ameriki. Zavsem se je odpeljalo letos do meseca avgusta iz Trsta 12.886 izseljencev, t. j. za 8005 oseb več kakor lani ob istem času. Od teh jih je šlo v Severno Ameriko 10.035, manjši del (krog 2851) pa v Južno Ameriko. Iz cele Avstro-Ogrske države se je izselilo v Severno Ameriko od 1. jan. do 1. avg. 1909 141.393 državljanov, t. j. za 637 oseb več kakor lani v istem času. Največ izseljencev je šlo iz naše države v zedinjene države 1. 1907, tako da smo zaostali samo za italijanskim izseljevanjem, kakor to kažejo sledeče številke za 1. 1907: 271.955 iz Avstro-Ogrske, 294.061 iz Italije, 92.936 iz Nemčije. 1. 1906 se je izselilo v Ameriko 511.935 Italijanov in 308.002 avstro-ogrskih podanikov (iz Avstrije relativno in absolutno manj kakor iz Ogrske, namreč 136.534: 171.478). Medtem pa se je v Italiji zadnji čas to silno izseljevanje ustavilo, kar je pripisovati gospodarskemu probujanju Italije. Tako se je izselilo iz Italije med 1. 1891.—1900: povprečno 5 oseb od 1000

prebivalcev v Ameriko, iz Avstro-Ogrske isti čas 1 in pol milijona, zadnja leta pa si stojimo z Italijo glede izseljevanja prilično enako. Vsega skupaj se je izselilo v zadnjih 90 letih iz Evrope v Ameriko najmanj 25 milijonov ljudi. Povprečno pride zadnja leta 1 milijon tujih glav samo v Zedinjene države. Izseljevanje iz Nemčije pada od leta do leta: 1881 221.000, 1891 120.000, 1897 24.000. Zadnji čas so se pričele številke glede izseljencev iz Nemčije sicer zopet višati, a to je le trenutno. Splošno opazujemo povsod: kjer se dviga gospodarsko blagostanje, kjer osobito procvita kmetijsko zadrugništvo, tam pada leto za leto število izseljencev. Zanimivo bi bilo skusiti sestaviti vsaj približno statistiko izseljevanja iz slovenskih dežel. Zdi se nam, da bi bile žalostne številke.

»Zadr.«

Volilci v gorah!

Volite v nedeljo v kmečki volilni skupini naša dva kandidata, ki sta:

Andrej Vrtovec,
posestnik in trgovec v Tolminu,

Fran Miklavič,
posestnik v Kobaridu.

Volite ta dva pa boste imeli dva dobra deželna poslanca!

Razne vesti.

Ustava za Bosno in za Hercegovino. Začetkom je bilo nameravano razglasiti ustavo za Bosno in Hercegovino dne 5. oktobra na dan obletnice aneksije. Stvar pa se je za kratek čas odgodila, ker so se izvršile v načrtu nekatere spremembe. Najvažnejša je ta, da bodo duhovniki dobili tudi pasivno volilno pravico, dočim je bilo prvotno določeno, da imajo duhovniki pač pravico voliti, ne pa tudi pravico biti izvoljeni za poslance. Ta sprememba velja seveda za duhovnike vseh konfesij.

Češko obrambno društvo »Komensky« agituje za veliko vnemo in uspehom med gorjavevstrijškimi Čehi, naj zahtevajo zasebno ljudsko šolo v Lincu. V Stejerju (Steyr) se je Čehom že posrečilo spraviti v tek vse preprave za ustanovitev češke šole. Tako Čehi — in mi? Začnimo vendar že enkrat odločen in sistematičen boj za poslovenjenje utrakvističnih in ustanavljanje slovenskih šol, kjer jih še ni!

Katerim veram pripadajo ljudje na zemlji? — Na celim svetu živi 2236 milijonov rimskih katoličanov, 1499 milijonov protestantov, 9803 milijonov grških pravoslavnikov in 2133 milijonov drugih kristijanov. Židov je na zemlji 65 milijonov, mohamedancev 2058 milijonov. Hinduosov in sikhs, ki žive v Aziji, je 2074 milijonov, budhistov, in drugih sorodnih je 4300, ajdov pa 1556 milijonov. Nasproti 493 milijonov kristijanov stoji 1006 milijonov nekristijanov. Nasproti 223 milijono-

nov katoličanov pa stoji nasproti 1276 milijonov pripadnikov drugih konfesij.

Zrakoplovstvo v Gradcu. Pri Gradcu se je spustil v zrak zrakoplov »Estarrich 1.« V višini 150 m je plul proti mestu, potem zavil nazaj ter se vrnil na kraj, kjer se je spustil v zrak. Veter je bil hud pa zrakoplov je premagal vse težave. Zrakoplov sta vodila Anatol in Aleksander Renner. Ogledal si je zrakoplov tudi general Potiorek.

Samomor v ječi. V Kijevu se je zastrupila na smrt obsojena revolucionarka Marija Prišahnik. Strup jej je dal jetnik Hern v sosedni celici; napravil je luknjo skozi zid ter jej dal strup.

Kače so umorile v Indiji lani 21418 oseb. Od kačjega pika je poginilo tudi 59855 konj in govedi.

V Gradcu je umrl, 37 let star mizar-ski mojster Kovačič doma iz Goriškega. V nemških društvih je imel odlična mesta.

Književnost.

Moč uniforme. — Jakob Štoka je s svojo burko »Moč uniforme« vzbudil splošno pozornost. Uglasbil je to burko renimirani in nadarjeni naš komponist H. V. grič. Partitura v jako ukusni opremi je pravkar izšla in se dobiva pri g. Jakobu Štoka v Trstu, ulica Galatti 18/II, po K 12. — Priporočamo to mično muzikalno delo prav toplo.

Dr. M. Rostoharjevo delo »Uvod v znanstveno mišljenje« se dobi v Gabrščekovi knjigarni v Gorici. To v naznanilo na razna popraševanja. Celo delo stane 5 K 20 v.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo, — o da ni majhna.

Prodaj bi skoro vse letnike Ljubljanske Zvon, Slovana in Hec in Sveta, po zmerni ceni. — S. Kavčič, Gorica, Dvorišče sv. Jelerja št. 2. I. nadst.

Posten mož z odraslo družino, ki je izurjena v gostilniški obrti, želi prevzeti v najem, ali na račun dobro idočo gostilno ali restavracijo. Ponudbe prosil pod I. K. na upravnishvo našega lista.

Svoji k svojim! Slovenska brivnica v Gorici na Travniku št. 21, se priporoča sl. slov. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba točna in čista. Sprejema se tudi odjemalca v mesečni abonement bodisi v brivnici ali na dom. V zalogi se dobi razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema se vsa lasničarska dela ter kupuje zmešane ženske lase od K 6 naprej kg. — Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec.

Hiša v Grahovem

na lepem prostoru,
dvonadstropna, z 8 sobami, pri-
pravna za vsako obrt
se odda v najem takoj ali pa
pruđa prav po ceni.

Natančen naslov pové upravnishvo
»Soč.«.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekljeni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegjišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Pizenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmjerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Sprejmejo se zastopniki

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in zaloga pečl. ponudijo vsako poljubno množino

patentiranih

zarezanih strešnikov

„Sistem MARZOLA“ (Strangfalziegel) „Sistem MARZOLA“

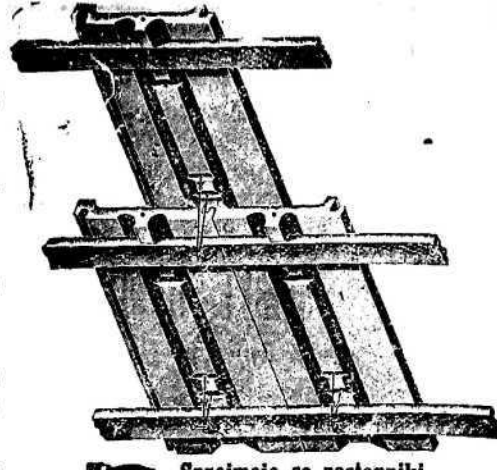
Barve: a) rdeče naravno žgani, b) črno impregnirani.

■ Najličnejše, najcenejše in najpreprostejše strešno kritje. ■

Vsaki strešnik se zamore na lahe pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki

Phonola

Je nek aparat, ki se ga prišavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad pravizvrstno.

Dotični aparat je na ogled in tamkaj daje tudi potrebna pojasnila zastopnik in zalagatelj

Rajmund Kren
Gorica, Via Teatro.

SUKNA

in modno blago za obleke

prilporoča firma

Karel Kocian tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene.

Vzorci franko.

En gros trgovina s hišo

se prodaja

Letni promet čez K 500.000, z malimi režijami. Zadostuje K 10.000 gotovine, ostanek po dogovoru. — Kje? — pove upravnštvo našega lista.

Blagajne National - Kontroll

prihranjujejo trgovcem denar ter jim nudijo mnogotere koristi, katerih so deležni tudi uslužbenci, blagajničarji, odjemalci, slugi in otroci.

Pisalne blagajne od K 65

Pisalne blagajne s kontrolnim predalom za denar K 120

Seševalne blagajne s kazalnikom K 260

Blagajne na dvigalo s kazalnikom, kontrolnim in čekovnim trakom K 350

Blagajne na dvigalo s popolnim seševanjem, čekovnim in kontrolnim trakom itd. K 600

Blagajne na tipke s popolnim seševanjem, čekovnim in kontrolnim trakom itd. K 900

Naša izvirna hiša se peča že nad 30 let z izdelovanjem blagajn, — in ima 50 milijonov kapitala ter okoli 6000 uslužbencev in delavcev. Doslej se je razpečalo nad 700.000 blagajn National. Vse to dokazuje, da so blagajne National res najdvršenejši izdelek. Za vsako blagajno se jamči, da je izdelana iz najboljšega materiala, ki traja eno celo življensko dobo. — Vse dele se da nadomestiti. Več tisoč izpričeval in priznanj. Dajemo pismeno jamstvo za vsako našo blagajno National Registrier. — Zahtevajte naš najcovejši cenik.

National Cash Register C. Ltd. Dunaj, VI.

Zastopnik za goriško: **OTTO BECK, Gorica, Hotel Union.**

Cenar prihrani kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo

izbero pohištva vseh slogov za

vsak stan, priprostega in naj-

finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa
podobne na šipe in platno, ogledala
zima in platno.

Večja tovarna strojne stroke sprejme mladega uradnika,

slovenske narodnosti, večšega slovenščine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi. — Trgovska naobrazba in tesnopis pogoj. — Plača po dogovoru. —

Pismene ponudbe prepisi s spričeval do 6. t. m. na anončno ekspedicijo

Rudolf Mosse, Dunaj I, Seilerstätte 2 pod štv. 10. C. 738

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštno hranilnice št. 837.315.

Nz obnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1908. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1908: Zadrugnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304.70. Posojila: 1.693.201.—. — Reservni zaklad: 90.230.05. — Vrednost hiš: 111.755.23.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22

v Ljubljani.